

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Povědomí občanů ČR o Lisabonské smlouvě a zájem o ní Technické parametry

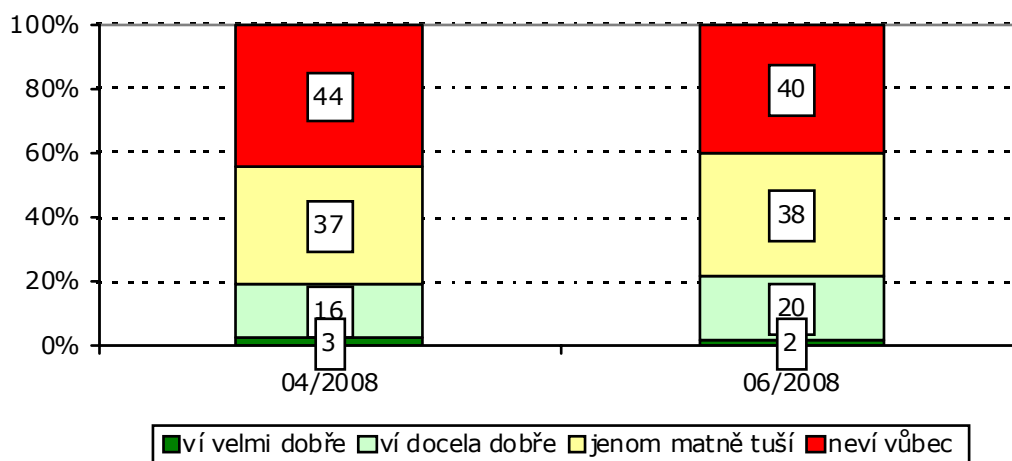
Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. 6. – 9. 6. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1051</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>EU.154, EU.155, EU.156</i>
Zveřejněno dne:	<i>9. července 2008</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

V červnovém výzkumu *Naše společnost* zopakovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) tři otázky týkající se Lisabonské smlouvy, které byly poprvé položeny v dubnu tohoto roku. Otázky mapují povědomí o pojmu Lisabonská smlouva, subjektivní hodnocení dostatku či nedostatku informací, které lidé o smlouvě mají, a zájem lidí o danou problematiku.

Znalost pojmu Lisabonská smlouva není příliš vysoká,¹ zhruba pětina (22 %) populace starší 15 let deklaruje, že dobře ví, co tento termín znamená. Naopak dvě pětiny (40 %) lidí přímo uvádějí, že vůbec nevědí, co pojem označuje. Další téměř dvě pětiny (38 %) se přiklonily k té variantě odpovědi, u které lze znalost rovněž označit jako velmi slabou až žádnou („jenom matně tuší“). Povědomí o tom, co pojem Lisabonská smlouva znamená, se přitom v podstatě nemění a mezi mírou znalostí v dubnu 2008 a červnu 2008 nejsou patrné zásadní změny (viz graf 1).

¹ Znění otázky: „V poslední době lze v diskusi o Evropské unii zaznamenat pojem „Lisabonská smlouva“. Víte, co tento pojem označuje?“ Varianty odpovědí: víte to velmi dobře, víte to docela dobře, jenom matně tušíte, nevíte vůbec, co označuje.

Graf 1. Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva

Rozdíly v povědomí o tom, co termín Lisabonská smlouva znamená, jsou poměrně výrazné mezi muži a ženami. Muži mnohem častěji než ženy tvrdí, že dobře vědí, co tento pojem označuje (30 % muži : 16 % ženy), a také se méně často přiklání k tomu, že by vůbec nevěděli, co je Lisabonská smlouva (33 % muži : 46 % ženy). Zásadní roli ve znalosti pojmu hraje vzdělání – čím vyšší je formální vzdělání, tím větší je podíl lidí obeznámených s Lisabonskou smlouvou (viz tabulka 1). Rozdíly jsou patrné rovněž u lidí různé životní úrovně. Ti, kteří považují životní úroveň své domácnosti za dobrou, častěji znají termín Lisabonská smlouva ve srovnání s lidmi, kteří svou životní úroveň hodnotí neutrálně (ani dobrá, ani špatná) nebo jako špatnou.

Tab. 1: Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva (rozdíly podle vzdělání v %)

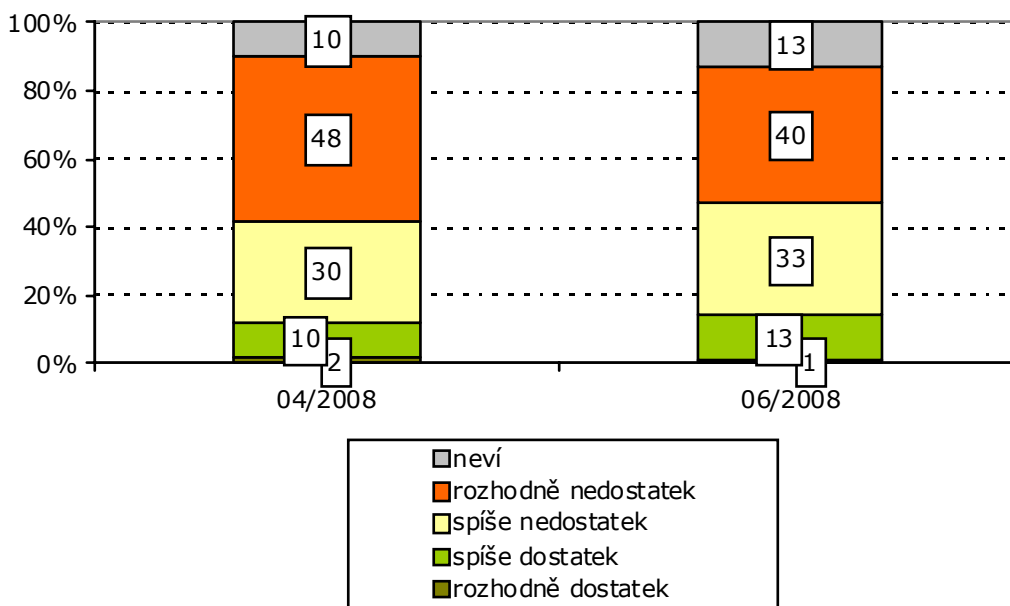
	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dobře ví („ví velmi dobře“ + „ví docela dobře“)	8	17	25	59
jenom matně tuší	24	41	48	31
neví vůbec	68	42	27	10

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Vzhledem k tomu, že se povědomí o Lisabonské smlouvě ve druhém čtvrtletí 2008 příliš nezměnilo, je pochopitelné, že i subjektivní hodnocení dostatku či nedostatku informací o smlouvě a dění kolem ní,² zůstává velmi podobné. Téměř tři čtvrtiny obyvatel (73 %) pociťují nedostatek informací, přičemž u 40 % je tento nedostatek hodnocen jako podstatný (varianta odpovědi „rozhodně nedostatek“). Dostatek informací o Lisabonské smlouvě má podle svých slov 14 % občanů (viz graf 2).

² Znění otázky: „Lisabonská smlouva má upravit fungování úřadů Evropské unie (např. Evropského parlamentu, Evropské komise), jelikož bylo do Evropské unie přijato v posledních letech mnoho nových členů. Máte o dění ohledně Lisabonské smlouvy dostatek nebo nedostatek informací?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

Graf 2. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy

Z hlediska sociodemografických charakteristik lze najít rozdíly mezi muži a ženami. Muži o něco častěji než ženy deklarují dostatek informací (19 % muži : 9 % ženy). I hodnocení dostatku či nedostatku informací o Lisabonské smlouvě významně ovlivňuje vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaní lidé ve výrazně větší míře projevují dostatek informací než lidé s nižším formálním vzděláním, avšak ani v této skupině to není většina (viz tabulka 2). Rovněž lidé s dobrou životní úrovní častěji vyjadřují dostatek informací, než lidé, kteří svou životní úroveň vidí jako „ani dobrou, ani špatnou“ nebo špatnou.

Tab. 2: Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

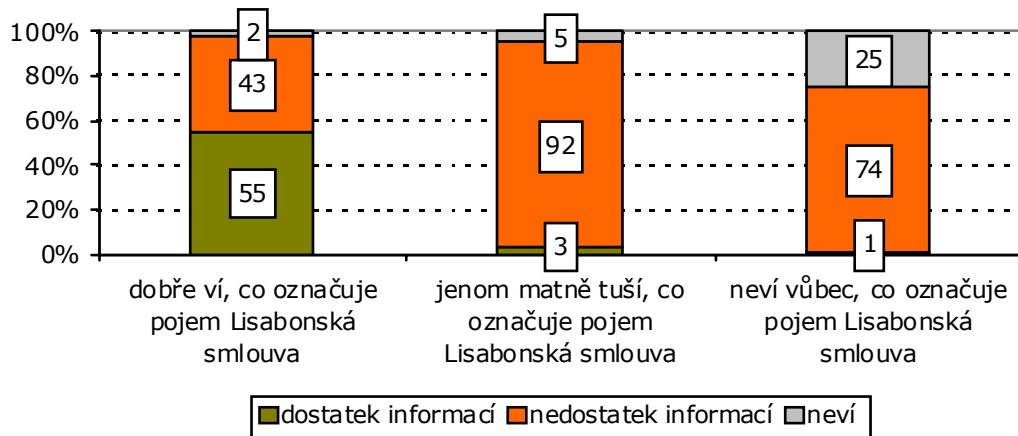
	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dostatek informací	6	12	13	37
nedostatek informací	71	76	78	61
neví	23	13	9	2

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Výrazný rozdíl v hodnocení dostatku či nedostatku informací se objevuje i podle toho, zda lidé vědí, co pojem Lisabonská smlouva označuje. U těch, kteří mají povědomí, co je Lisabonská smlouva, dostatek informací uvádí výrazně více lidí (55 %), než je tomu u těch, jejichž povědomí o smlouvě je povšechné nebo vůbec žádné (viz graf 3).

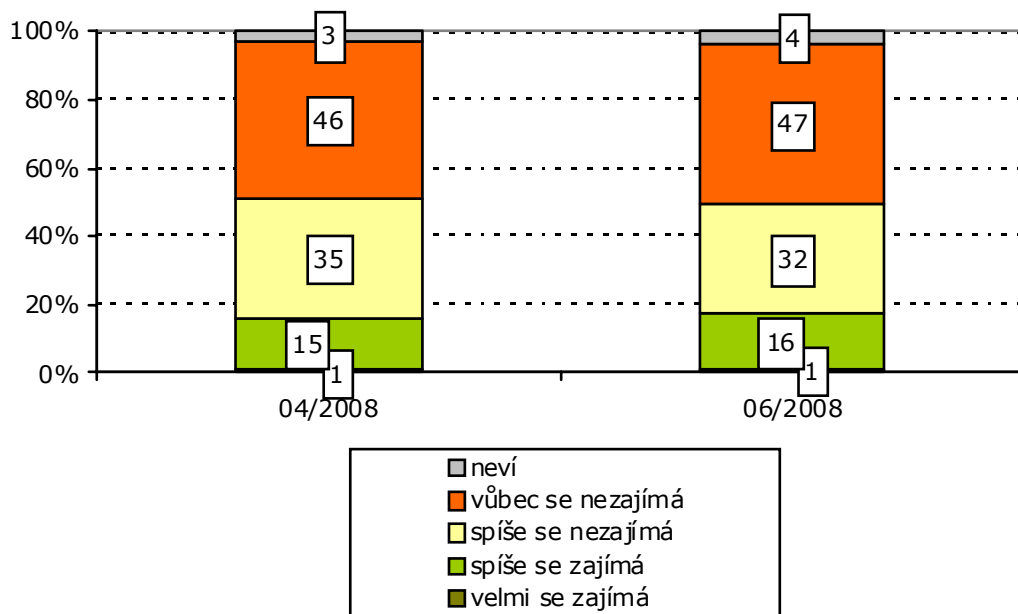
Graf 3. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy

(rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

Malou znalost pojmu Lisabonská smlouva i pocit nedostatku informací vysvětluje skutečnost, že občané projevují poměrně malý zájem o smlouvu a dění s ní související.³ Pouze 17 % české veřejnosti se o smlouvu zajímá. Většina lidí (79 %) o ní neprojevuje zájem, přičemž téměř polovina populace (47 %) vyslovuje rozhodný nezáměr. Z časového srovnání vyplývá, že od dubna do června 2008 se zájem občanů o Lisabonskou smlouvu nezměnil a zůstává na stejné úrovni (viz graf 4).

Graf 4. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy

³ Znění otázky: „Nakolik se Vy osobně zajímáte o dění ohledně Lisabonské smlouvy?“ Varianty odpovědí: velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.

Podobně jako u informovanosti i v případě zájmu a nezájmu o dění ohledně Lisabonské smlouvy se objevují rozdíly podle pohlaví, vzdělání a životní úrovně respondentů. Muži projevují o něco větší zájem než ženy (20 % muži : 14% ženy), a také se méně často kloní ke krajní variantě „vůbec se nezajímá“. Také s vyšším dosaženým vzděláním poměrně značně stoupá osobní zájem o dění ohledně smlouvy, přičemž u vysokoškolsky vzdělaných dosahuje více než dvoupětinového podílu (44 %) (viz tabulka 3). Rovněž lidé deklarující dobrou životní úroveň své domácnosti uvádějí vyšší zájem o Lisabonskou smlouvu.

Tab. 3: Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
zajímá se	5	12	21	44
nezajímá se	88	85	76	55
neví	7	3	3	1

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zájem či nezájem o Lisabonskou smlouvu je pochopitelně výrazně odlišný u lidí, kteří vědí, co tento pojem označuje, a u těch, jejichž znalost je menší. Ve skupině lidí, kteří mají povědomí o Lisabonské smlouvě, dosahuje míra zájmu 60 % (viz graf 5). Mezi obyvateli, kteří pouze tuší, co je Lisabonská smlouva, případně neví vůbec, co tento pojem označuje, je zájem o tuto problematiku velmi nízký.

Graf 5. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy
(rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

